

Beløb blev ledige eller kunde bespares fra de kommunale Realskoler, fordi disse i Virkeligheden ikke selv havde sparet noget ved den ny Skolelov, men endogsaa for manges Vedkommende havde faaet større Udgifter end tidligere. Imidlertid havde Ministeren ikke de Oplysninger med i Udvalget, som sikkert findes i Ministeriet om disse Sager, ikke Indberetninger eller Redegørelser fra selve disse Skoler, og derfor har det ikke været muligt for Udvalget at sætte sig ind i denne Sag. Naar vi derfor her tiltræde et Par Forslag, der ere stillede af Ministeren, om en rent midlertidig Ordning, gøre vi det under den Forudsætning, at det vil blive muligt i ethvert Tilfælde til næste Aar at faa en ordentlig Redegørelse om denne Sag, hvad Tiden i Aar var for knap til. Vi gøre det ogsaa under den Forudsætning, at Realskolernes Forhold maa bringes til Forhandling, og at man maa ordne Realskolernes Tilskud paa en noget anden Maade, end der her er Tale om, ligesom ogsaa andre Spørgsmaal, Realskolerne vedrørende, hvorom der foreligger Forslag fra os, som bør komme til Forhandling paa kommende Rigsdage. For ikke at blive for vidtløftig skal jeg ikke opholde mig videre ved disse Forhold. Det er et saa stort Antal Ændringsforslag, der her foreligge, at de allerede gøre Forhandlingen vidtløftig nok, og jeg skal derfor kun tilføje, at de foreliggende Ændringsforslag gaa ud paa at anvende et Beløb af 1,000 Kr., som er blevet ledige paa Realskolekontoen, til to Realskoler, der flere Gange have indgivet Andragende om Støtte. Det er Realskolerne i Brønderslev og Haslev. Desuden foreslaas der givet 150 Kr. til Realskolen i Nykøbing paa Sjælland. Disse 150 Kr. ville blive besparede ved en Realskole ude i Sundbyerne, idet Sundbyerne om ca. $\frac{3}{4}$ Aar gaa ind under Kjøbenhavns Kommune, og vi jo ikke støtte Realskolerne i Kjøbenhavn. Saa bliver der for et Fjerdingaar 150 Kr. ledige, og dem ville vi anvende til Nykøbing Realskole. Ved Understøttelserne til de tre nævnte Skoler faar det i Aar have sit Forblivende, og det betyder ikke, at disse tre Skoler ikke i Fremtiden kunne faa et større Tilskud. Deres Forhold, saaledes som de ere oplyste for Udvalget, vilde allerede kvalificere dem dertil, hvis man blot havde de fornødne Pengemidler, hvad vi ikke have nu, og derfor maa vi foreløbig slaa os til Ro med denne Ordning.

Under Nr. 159 og 160 er der to forskellige Forslag, stillede dels af et Mindretal, dels af Flertallet. Mindretallets

Forslag gaar ud paa at udstemme den Anmærkning, som foreslaas paa Finansloven angaaende det lærde Skolevæsen, og Flertallet gaar ud paa at omændre den. Jeg har omtalt Sagen ved 2den Behandling og skal ikke opholde mig længe ved den her, men der er dog et Par Ting, jeg maa sige. Jeg vil henlede de ærede Medlemmers Opmærksomhed paa Bilagenes Nr. 133, som gaar ud paa at vise, hvilke Omkostninger Statskassen har af Frederiksborg lærde Skole. Disse ere meget betydelige, og ialt har Staten meget betydelige Udgifter til de 12 Statskoler. De koste Statskassen en halv Million Kr. aarligt. De have kun 1,415 Elever. Vi have 7 private Latinskoler uden for Kjøbenhavn, der faa et Tilskud af 33,000 Kr. aarligt. Det er meget betydelige Tilskud, og naar Skolernes Elevantal synker saa stærkt, som i Frederiksborg, hvor der efter Sigende — saaledes er det i alt Fald oplyst for Udvalget — kun er 2 Elever i Afgangsklassen, en i den sproglig historiske og en i den matematiske Afdeling, er det sikkert nok, at det bliver alt for dyre Studenter, man faar fra en saadan Skole. Der er heller ikke Tvivl om, at vi — jeg haaber inden alt for lang Tid — maa komme til en anden Ordning af vore Statskoler, og jeg tror, at disse 5—600,000 Kr. — fulde 600,000 Kr., naar Bygningerne tages med — kunne anvendes paa en for vor højere Undervisning gavnligere Maade end Tilfældet nu er. Derom nærer jeg ingen Tvivl. Men nu kan alt dette ikke ordnes i dette Øjeblik og ikke saadan en—to—tre paa Finansloven. Jeg anfører blot dette for at vise, hvor lidt der i Forhold egenlig er Tale om for Kjøbenhavns Vedkommende. Vi have her i Kjøbenhavn mange Latinskoler, og her er der Tale om 8 saadanne Skoler, som ville slutte sig sammen til en selvejende Institution, da de derved haabe at kunne ordne deres Forhold noget bedre, navnlig for Lærernes Vedkommende, idet den skarpe Konkurrence og det store Antal af Lærere gør, at de maa lønnes temmelig daarligt, saaledes at det i Længden bliver umuligt at knytte virkelig dygtige Lærerkrafter til Skolerne. Naar disse Skoler (kunde blive en selvejende Institution gennem en Garanti fra Statskassens Side for Forrentning og Afbetaling af et 2den Prioritetslaan, og kunde de blive saaledes økonomisk stillede, at det var dem muligt at fæstne deres Forhold i et og alt og mulig der igennem ogsaa forhøje Skolepengene, saa mente man at kunne naa Formaalet